
DE ZOLDER
VAN MIJN
OUDTANTE
ODILE

MURIËLLE ESVELD
SEPTEMBER 2017

Eerste uitgave: september 2017

ISBN: 9789402162868

Auteur: Muriëlle Esveld

Uitgever: Muriëlle Esveld in samenwerking met Brave
New Books

Coverfoto's: Sake Elzinga

© Muriëlle Esveld

Niets uit deze uitgave mag openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle overeenkomsten tussen bestaande personen en personages uit dit boek, berusten op louter toeval.

In samenwerking met Brave New Books, verscheen juni 2017 ook Muriëlles debuutroman 'Boer vindt second love'.

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	pagina 1
Hoofdstuk 2	pagina 20
Hoofdstuk 3	pagina 35
Hoofdstuk 4	pagina 59
Hoofdstuk 5	pagina 80
Hoofdstuk 6	pagina 98
Hoofdstuk 7	pagina 118
Hoofdstuk 8	pagina 137

Het was een warme dag, tijdens het eerste weekend van mijn zomervakantie. Mijn moeder -ik noem haar soms mam maar vaak ook gewoon 'Josje'- had me net na lunchtijd afgezet bij mijn oudtante Odile in Finsterwolde. Ik verheugde me op het weerzien van haar ondanks dat ik het ook moeilijk vond om zonder mijn moeder te moeten zijn voor langere tijd. Wij zijn nogal hecht moet je weten. Mijn vader is namelijk jong overleden: ik was nog een kleuter. Na een lang ziekbed moest hij het leven loslaten. Veel kan ik me niet van hem herinneren maar de liefde die we voor elkaar voelden, draag ik op de een of andere manier wel altijd met me mee. Mijn moeder heeft het er – uiteraard– heel zwaar mee gehad. Steeds beter begin ik te begrijpen wat zij heeft moeten worstelen om door de dagen heen te komen, om vol te houden. En dan had ze ook nog mij. Misschien ben ik wel haar redding geweest want ze moest elke dag de wekker zetten en opstaan om mij aan te kleden, eten te geven en naar school te brengen. Ze moest verder, voor mij. Zoals je misschien wel kunt begrijpen, zijn we door de omstandigheid erg met elkaar vergroeid en aan elkaar gehecht geraakt. Gelukkig hebben we de zware stormen getrotseerd en kunnen we allebei zeggen best blij te zijn met onze levens. Ondanks dat Josje wat ouder is dan de moeders van mijn vriendinnen, is ze af en toe zo gek als een deur en voor mij als een beste vriendin. Sommigen begrijpen dat niet en toch is het zo: ze is de leukste moeder die ik

me kan voorstellen. Maar wat betreft het gemis: dat zal altijd diep vanbinnen aanwezig zijn. Op sommige dagen wordt dat gevoel meer getriggerd dan op andere. Denk bijvoorbeeld aan verjaardagen of kerst. Maar ook daar hebben we steeds beter mee om leren gaan. Het kost gewoon tijd, veel tijd. Hoe dan ook: mijn moeder en ik hebben het goed samen én vormen een hecht team.

Maar ik wil je dus eigenlijk vertellen over mijn oudtante Odile en dan vooral over mijn logeerpunt bij haar aan het begin van de afgelopen zomervakantie. Wij woonden op dat moment nog in het zuiden van het land, in Tiel, en zij helemaal in het noorden. Met onze drukke levens schoot zo'n bezoek er, eigenlijk onterecht, vaak bij in. Dan vonden we het fijn om een weekend even niks te hoeven en lekker te luieren op de bank met een boek of achter de televisie of computer. Daar ik haar een tijd niet had gezien, was ik oprecht blij een hele week in het vooruitzicht te hebben met deze enigszins excentrieke en o zo lieve dame die mijn oudtante is. Ik was eigenlijk best verbaasd toen mijn moeder me -zo'n zeven weken geleden- kwam vragen of ik naar haar tante zou willen omdat dat zo zelden voorkwam. Ze had plotseling vanuit haar werk de opdracht gekregen om naar Amerika te gaan. Vanwege de zomervakantie, die dan net zou beginnen, was het haar zo op de valreep niet gelukt om onderdak voor me te vinden voor meerdere dagen. Vandaar dus dat mijn oudtante Odile ten tonele verscheen en achteraf gezien, lijkt het alsof het van bovenaf zo geregeld was. Wat betreft mijn moeder: zij

moest een exclusief interview houden met een of andere voetbalvrouw voor een glossy, zo'n sjiek damesblad. Maar over haar kom je later wel wat meer te weten want ook zij is, onbewust, een heel bijzonder puzzelstukje gebleken in dit hele verhaal. Je zal het eerst allemaal moeten lezen om het te kunnen begrijpen.

Sorry dat ik hier en daar wat afdwaal maar ik wil toch nog even vertellen dat ik als klein meisje oudtantes' huis zag als een soort kasteel met zijn vele kamers, hoekjes, luikjes en met zijn tuin zo groot als een park. Ik zag wel, de paar keer dat ik er later in mijn leven kwam, dat het nog steeds buitengewoon groot was -in vergelijking met de huizen waar de meeste mensen in woonden- maar dat het uiteraard niet te vergelijken was met zoiets als een kasteel. Grappig hoe dingen anders lijken als je zo jong bent. Maar goed, wat mijn oudtante aangaat: ik heb warme herinneringen aan deze oude dame dus behalve dat ik het spannend vond, keek ik er ook naar uit om bij haar te logeren. Ik herinner de opwindende en soms toverachtige verhalen die ze me in het verleden had verteld -over trollen, bomen die tot leven kwamen en de vrouw met één oog- en de leuke dingen die ze had verzonnen om samen te doen. Zo hebben we vroeger weleens, samen met mijn moeder, een hele middag oude familiefoto's bekeken op zo'n ouderwets geval: een diascherm. En een keer had ze een high tea laten bezorgen aan huis, inclusief een serveerster die onze kopjes steeds bijschonk met allerlei soorten thee en onze bordjes steeds aanvulde met de meest aantrekkelijke

lekkernijen. Jee, ik weet nog dat ik op een gegeven moment bijna ontplofte, zoveel had ik naar binnen gestouwd. Ik moet toen ongeveer acht of negen jaar geweest zijn. Ze is trouwens allesbehalve modern: oudtante is nooit met de tijd meegegroeid en ze heeft dan ook geen mobieltje of computer, laat staan wifi. Desondanks vond en vind ik het heerlijk om me te hullen in de magische sfeer die het huis uitstraalt. Bovendien zag ik het als een machtig huis om in rond te struinen wat dan ook zeer zeker mijn plan was voor die week.

Op die bewuste eerste dag van mijn logeerpartij - inmiddels ruim zes weken geleden- toen mijn moeder me afzette bij oudtante, maakte mijn hart een klein jubelsprongetje bij het weerzien van het grote huis met zijn houten luiken en zijn hoge ramen waar doorheen ik een stukje van de vertrouwde groen met wit geblokte gordijnen kon zien die erachter vastgebonden hangen. Ik liet de goudkleurige klopper stevig tegen de oude, robuuste voordeur aan tikken. Ik merkte op dat deze wel een likje verse verf nodig heeft. Het viel natuurlijk niet mee voor zo'n oude vrouw alleen om zo'n groot huis te onderhouden. Inmiddels, zal je gauw genoeg merken, kunnen Josje en ik haar met alles helpen. Dus met die deur komt het binnenkort wel in orde. Maar goed, daar stond ze dan met een stralend gezicht in de deuropening om ons beiden te verwelkomen met een dikke knuffel. Ik zag oudtante niet veel maar ik meende dat haar gezicht wat meer rimpels verried dan de laatste keer dat ik bij haar was. De glimlach, die alle oneffenheden in haar

gelaat tenietdeed, maakte dat ik me meteen thuis voelde bij haar in dit heerlijke huis. Je moet er haast wel van gaan houden, zo omhullend, magisch en spannend als het is. Althans, zo heb ik het altijd ervaren. Even ging de wens door me heen dat ik er ook wel zou willen wonen. Het deed me een beetje aan Villa Kakelbont denken maar dan in de nette uitvoering: het huis heeft iets imposants maar zeer zeker ook iets heel gezelligs. Het nodigt je als het ware uit om binnen te komen. Het heeft zo'n mooie veranda met een schommelbank erop. Nou, als iets leuk is, is het dat wel. Daar heb ik als klein meisje heel veel op gespeeld als ik dan hier was. Als je het huis binnenkomt, in de hal, is het alsof je adem een beetje wordt ontnomen. Tenminste, dat gebeurde bij mij elke keer. Misschien ook wel omdat ik niet vaak langskwam maar zeker ook omdat het een soort van overweldigend is. De vloer alleen al is iets waar je gewoon naar móet kijken: er liggen van die gave handgemaakte, tegels. Portugese als ik het me goed herinner. Ze zijn oud-groen van kleur, wat je niet vaak ziet. In sommige ervan zie je een afbeelding van een zeemeermin. Gaaf toch? Ik houd ervan: alsof die vissenvrouwen elk moment tot leven kunnen komen en je meenemen hun wereld in. Ja, ik weet het, ik raaskal weer eens. De hal is lang met een hoog plafond dat versierd is met ornamenten van bloemkelken. Dat geldt trouwens voor de meeste ruimtes beneden in het huis. Overal hangen oude foto's van familieleden en sjiek ingelijste schilderwerken met portretten en landschappen. Het voelde echt super om weer in Finsterwolde te zijn. Oudtante had me -nadat

Josje was vertrokken- meegenomen naar de knusse salonkamer, met haar openslaande deuren, om een kopje thee te drinken. Ik ben trouwens Roelofke: excuus dat ik me niet even eerder heb voorgesteld. Maar goed, oudtante Odile –ik spreek haar soms voor het gemak ook wel aan met ‘tante’- zag dat ik me wat onzeker voelde dus ze deed, merkbaar, extra haar best. Uit de antieke houten kast met glazen deurtjes, toverde ze een grote koektrommel die ze me voorhield. Dikke plakken zelfgemaakte cake lachten me toe. Ze schoof me een schoteltje in de hand en ik liet er zo’n heerlijke dikkerd op glijden. Ik vergat al snel dat ik hier zonder mijn moeder was. Ik schrijf ‘hier’ omdat ik een deel van dit hele verhaal ook in dit grote huis schrijf. In elk geval, terugkomend op mijn verhaal, vond ik het heerlijk om die prettige, vertrouwde geur -die oudtante om zich heen heeft- op te snuiven alsof het nectar is die de bij verleid dichterbij te komen. Het ruikt bloesemachtig en lente-fris. Geen idee trouwens of dat van de zeep komt of door haar parfum. Waar heb ik het over? Misschien noem ik het wel omdat het altijd zo’n vertrouwde geur is geweest die onlosmakelijk met oudtante is verbonden. En zo zaten we daar dan die middag met z’n tweetjes te knabbelen van onze cake en te nippen van de geurige Earl Grey thee. Ik zal een kleine beschrijving van haar maken: oudtante Odile heeft vriendelijke groene ogen en een rond bruin brilletje dat dan weer eens op haar hoofd, dan weer eens op het puntje van haar neus prijkt. Haar haar zit eigenlijk -zover ik mij herinner- altijd in een dikke knoet op haar hoofd en is inmiddels al zo lichtgrijs dat

het bijna zilver lijkt. Ze is negentig jaar, tien jaar ouder dan haar zus Philippine, mijn moeders moeder. Oma overleed anderhalf jaar geleden in haar slaap. Wat deed en doet dat pijn om iemand te moeten missen waar je zo van houdt. Ik wist wel hoe het was om iemand te missen door het overlijden van mijn vader maar toch is het anders. Ik heb heel veel verdriet gehad -en nog steeds wel- om alles wat had moeten zijn en nooit heeft kunnen zijn. Volg je me nog? Ik mis mijn vader zeg maar vooral ook om de vader die hij niet heeft kunnen zijn voor mij, om de man die hij niet heeft kunnen zijn voor mijn moeder. Bij oma is het anders omdat ik met haar heel veel herinneringen heb opgebouwd waaraan ik kan terugdenken als ik dan verdrietig ben. Ik ben trouwens altijd gek op haar geweest in tegenstelling tot Josje jammer genoeg: zij heeft nooit goed overweg gekund met haar moeder. Dat vond ik altijd wel moeilijk trouwens. Op de een of andere manier spraken ze elkaars taal niet. Het was altijd een beetje alsof ze van verschillende planeten kwamen.

Na de thee en cake, dommelde oudtante Odile op haar schommelstoel in. Een goed moment voor mij om boven op onderzoek uit te gaan. De keren dat mijn moeder en ik hier geweest waren, bleven we eigenlijk altijd beneden in de woonkeuken, tuin of woonkamer want boven hoefden we in principe nooit te zijn daar we altijd bij oma Philippine bleven slapen. Zij woonde slechts vijf kilometer verderop. De zussen, Philippine en Odile, hebben hun leven lang dicht bij elkaar gewoond. Dat

kwam omdat ze niet alleen zussen maar ook -ondanks het grote leeftijdsverschil- elkaars beste vriendin waren. Ik zou willen dat ik een zus had die er altijd voor me was en ik voor haar. Maar ja, je hebt het wat dat betreft niet voor het kiezen in het leven.

Ooit had ik de bovenverdiepingen al weleens gezien maar dat was toen oudtante een soort van rondleiding gaf, jaren geleden. Oh nee, volgens mij zocht ze op de tweede etage oude jurken voor mij om me in te kunnen verkleeden en heb ik haar toen gevraagd om in alle kamers te mogen kijken. Zo was het ja. Ik was nog zo klein dat ik het me niet heel goed meer kan herinneren behalve dan de enorme trappen die me toen nóg breder voorkwamen en waar ik met hoge hakken, gehuld in een nachtjapon van oudtante, vanaf kwam lopen. Uiteraard met haar aan mijn zijde anders had ik het hoogstwaarschijnlijk niet overleefd. We zitten het liefst in de keuken, mijn moeder en ik, gezellig bij de potkachel die 's winters altijd staat te branden. De warmte ervan is als een warme, heerlijke deken. Er staat een robuuste, houten tafel met banken rondom en er is een doorgeefluikje naar de woonkamer waar oudtante dan een dienblad, met eten of drinken, doorheen kan schuiven. Zo kun je ook met haar in contact blijven wanneer ze aan het rommelen is in de keuken terwijl de anderen dan in de woonkamer zitten.

Toen ik jonger was, durfde ik ook nooit echt op onderzoek uit te gaan; bang om ongewenste geesten tegen te komen. Dit huis spreekt tot de verbeelding van ieder kind en je ziet dan ook zo voor je, hoe je ineens

gegroet zou kunnen worden door een -van de trap afdalende- doorschijnende gedaante. Die bewuste middag -toen oudtante sliep- bonkte mijn hart wat sneller dan normaal; ik was te nieuwsgierig om deze kans aan me voorbij te laten gaan. Dus zachtjes sloot ik de kamerdeur achter me en twijfelde even of ik ook een kijkje zou gaan nemen in alle andere kamers die het huis rijk is. Ik besloot rechtstreeks naar de zolder te gaan want ik zat er ook niet echt op te wachten dat oudtante me zou betrappen op mijn speurtocht door haar woning. Die kamers kwamen wel een andere keer; die leken me minder 'spannend' dan zo'n reuze zolder die dit soort huizen wel moest hebben. Te midden van de lange hal, die opgesmukt is met oude schilderijen aan de wanden, bevindt zich de brede, oude trap uit mijn geheugen: met houtsnijwerk aan de onder- en bovenkant van de trapleuning. In het midden pronkt een oude rode loper over de treden. Je waant je bijna van koninklijke bloede. Het ontbrak me alleen aan een deftige satijnen jurk; spijkerbroeken zijn meer mijn ding. Op de eerste verdieping aangekomen, kreeg ik ongevraagd een blik in de royale badkamer die aan de overkant van het trapgat gelegen is. Ik kon het niet laten toch even naar binnen te wippen en me te vergapen aan het marmeren bad op leeuwenpootjes, de antieke, goud omlijste spiegel -links ervan- en de ouderwets uitziende wasbak op een soort van pilaar. Halfvergane zeemeerminnen keken me aan vanuit enkele muurtegeltjes en het geheel maakte dat ik graag een van die dagen in bad zou willen. Oudtante zou het vast goed vinden, leek me, daar er nergens een

douche te bekennen was. Inmiddels was ik de badkamer uitgelopen. Alle andere kamers met dichte deuren negerend, beklom ik de tweede trap waarvan de leuning al net zo mooi is bewerkt als de vorige. De rode loper ziet er wat minder versleten uit waar ik uit op kon maken dat oudtante hier minder vaak komt. Ze zou waarschijnlijk op de eerste etage haar slaapvertrek hebben. Waar ik die komende nachten zou slapen, zou ik later die dag wel te horen krijgen. Wat moest oudtante Odile eigenlijk met zo'n groot huis helemaal in haar eentje? Ik meende op dat moment dat mijn moeder ooit verteld had, dat haar tante haar dochtertje van twee en haar jonge man had verloren vanwege een verschrikkelijk auto-ongeluk. Op de een of andere manier had ik er nooit meer naar gevraagd of aan gedacht. Misschien omdat ik te jong was en alleen maar in het hier en nu bezig was. Het was op die middag dat ik eraan moest denken en dat een verdrietig gevoel me overstelpde. Arme, lieve vrouw. Zo lang al alleen in zo'n groot huis; ondergedompeld in pijnlijke herinneringen van ver vervlogen tijden. Desondanks weet ik niet beter dan dat het altijd fijn bij haar was. Ik heb oudtante altijd bijzonder en lief gevonden.

Net als bij de eerste verdieping bevindt zich op de tweede, aan weerszijden van de gang, een hoog raam met uitzicht op de prachtige tuin die rondom het huis gedrapeerd ligt. Even ging ik zitten op de brede vensterbank, onderaan het raam, en keek neer op de achtertuin waarin appel- en perenbomen al volop in bloei